Превод от английски език

Урсула фон дер Лайен
Председател
Европейска комисия
Rue de la Loi 200
B-1049 Brussels

По имейл и по пощата

BR1062485/HTU

Женева, 22.10.2026 г.

Нарастващо напрежение в автомобилния транспорт – нашият ангажимент към диалога и молба за Вашата подкрепа

Уважаема г-жо Председател фон дер Лайен,

На фона на засилващото се напрежение в целия Европейски съюз, включващо отделни протести и спонтанни блокади от страна на превозвачи, бихме искали да Ви уверим, че IRU и нашите национални асоциации-членки полагат всички усилия за насърчаване на диалога, намиране на мирни решения и предотвратяване на смущения в логистичните вериги и мобилността на пътниците.

IRU и неговите членове не са подкрепяли нито едно от действията в последно време, водещи до затруднения, и остават твърдо ангажирани с конструктивно сътрудничество с правителствата и всички заинтересовани страни, за да гарантират безпрепятственото движение на стоки и хора в цяла Европа.

Същевременно сме напълно наясно с нарастващото недоволство сред превозвачите, породено най-вече от непрекъснато покачващите се цени на дизеловото гориво вследствие на кризата в Близкия изток. Ето защо се обръщаме към Вас с молба за Вашата лична подкрепа за предприемане на конкретни мерки на ниво ЕС, които биха могли да помогнат за стабилизиране на сектора и за справяне с първопричините за това недоволство, като същевременно напълно си даваме сметка, че значителна част от необходимата незабавна подкрепа зависи от националните правителства.

Степен на уязвимост и щети

Непрекъснатото покачване на цените на горивата оказва огромен натиск върху сектор с много ниски оперативни маржове, ограничена възможност за прехвърляне на допълнителните разходи върху клиентите и практически липсващи финансови резерви.

Степента на уязвимост на сектора е значителна. В целия ЕС товарните автомобили и автобусите консумират приблизително 6,8 милиарда литра дизелово гориво всеки месец. Въпреки продължаващите усилия за декарбонизация и постепенен преход към енергийни източници, различни от

изкопаемите горива, автомобилният транспорт остава силно зависим от дизеловото гориво за ежедневната си дейност. Тази структурна зависимост не може да бъде преодоляна за една нощ, което прави както товарния, така и пътническия транспорт особено уязвими към колебанията на световните петролни пазари.

Разходите за гориво съставляват около 30% от оперативните разходи при автомобилните превози на товари, а повечето превозвачи са малки, средни или микропредприятия, работещи с маржове от едва 1–3%.

Тяхната финансова уязвимост се задълбочава допълнително от хроничното забавяне на плащанията от страна на клиентите (забавяния от 90 до 180 дни не са рядкост), в съчетание с обичайната невъзможност за прехвърляне на внезапните увеличения на оперативните разходи върху клиентите. На практика превозвачите често са принудени да действат като кредитори на по-големи икономически субекти.

Тази комбинация прави превозвачите особено изложени на икономически сътресения. Последиците могат да засегнат не само отделните предприятия, но и непрекъснатостта на логистичните вериги, доставките на стоки от първа необходимост и мобилността на пътниците.

Необходима подкрепа

Съществуват две конкретни мерки, чрез които Вашата подкрепа и действията на Комисията биха могли да окажат съществено въздействие – както за справяне с настоящата ситуация, така и за адресиране на структурните уязвимости на сектора.

1. Удължаване на Временната рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток.

Приветствахме приемането от страна на Комисията на Временната рамка за държавна помощ във връзка с кризата в Близкия изток, която позволява на държавите членки да предоставят целенасочена подкрепа на автомобилните превозвачи, засегнати от изключителното покачване на цените на горивата.

Също така приветстваме Вашето неотдавнашно изявление относно намерението на Комисията да удължи действието на тази рамка отвъд настоящата ѝ крайна дата – 31 декември 2026 г.

В този контекст основното ни искане е за удължаване с една година – до 31 декември 2027 г., като се запазят съществуващите разпоредби, приложими за автомобилния транспорт, включително възможността държавите членки да компенсират до 70% от допълнителните разходи за гориво. Това би осигурило необходимото продължение за държавите членки, които желаят да подкрепят своите превозвачи. Бихме искали също така да насърчим Комисията да поощрява навременното и ефективно използване на рамката, включително чрез авансови плащания, когато е подходящо.

2. Специален регламент на ЕС относно закъснелите плащания в автомобилния транспорт

Настоящата криза подчертава и необходимостта от справяне със структурната финансова нестабилност на предприятията в автомобилния транспорт. Хроничното закъсняване на плащанията принуждава малките превозвачи да финансират своите често много по-големи клиенти, което подкопава паричните им потоци и ги прави особено уязвими при внезапни увеличения на разходите.

Ето защо търсим Вашата подкрепа Комисията да предложи специален регламент на ЕС относно закъснелите плащания в търговския автомобилен транспорт, който да допълни съществуващата хоризонтална директива и да установи строг максимален срок за плащане от 30 дни, подкрепен от ефективно правоприлагане.

Това би могло да помогне за създаването на условия за транспортните предприятия да останат финансово здрави, което не само би укрепило устойчивостта на сектора към бъдещи кризи, но и би осигурило на превозвачите допълнителни ресурси, необходими за инвестиране в зеления и дигиталния преход и в техните служители.

Можете да разчитате на IRU и на нашите национални асоциации членки като на конструктивни партньори. Разчитаме на Вашата подкрепа и сме готови за тясно сътрудничество със службите на Комисията за придвижването на тези предложения напред.

С уважение,

Хабиб Турки
Генерален секретар